

Praca zbiorowa

Ustawa o rachunkowości z komentarzem do zmian

- Sprawozdawczość na nowych zasadach
– praktyczne wskazówki do zmian
- Nowe zasady ewidencji organizacji pozarządowych
- Zmiany dotyczące grup kapitałowych

REKOMENDUJE

BIULETYN głównego
księgowego

Praca zbiorowa

Ustawa o rachunkowości z komentarzem do zmian

- Sprawozdawczość na nowych zasadach
- praktyczne wskazówki do zmian
- Nowe zasady ewidencji organizacji pozarządowych
- Zmiany dotyczące grup kapitałowych

Autorzy publikacji i zakres tematyczny ich komentarzy:

prof. dr hab. Irena Olchowicz:

sprawozdanie z płatności na rzecz administracji publicznej, aspekty formalne sporządzania, zatwierdzenia i ogłaszania sprawozdań finansowych

dr Agnieszka Tłaczała:

podstawowe założenia (zasady) sporządzania sprawozdań finansowych, elementy sprawozdania finansowego według nowego załącznika nr 1 do ustawy o rachunkowości, przekształcenie retrospektywne w przypadku przejścia na uproszczone rozwiązania w zakresie leasingu

dr Gyöngyvér Takáts: uproszczona ewidencja przychodów i kosztów dla organizacji pozarządowych, uproszczona sprawozdawczość małych jednostek, nowe zasady uproszczeń

dr Wanda Wojas – biegły rewident:

aspekty badania przez biegłego rewidenta sprawozdań finansowych, sprawozdawczość banków

Katarzyna Kędziora – biegły rewident:

sprawozdawczość zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji

Ewa Sobińska – biegły rewident:

zasady konsolidacji

Justyna Beata Zakrzewska – biegły rewident:

zasady konsolidacji

Grupa INFOR PL
Prezes Zarządu
Ryszard Pieńkowski

Dyrektor Pionu Wydawniczego
Marzena Nikiel

Zespół redakcyjny:
Gyöngyvér Takáts – redaktor merytoryczny
Adam Kachlicki – sekretarz redakcji
Edyta Szewerniak-Milewska – korekta
Agnieszka Zuchowicz – DTP

Druk: MCP

© Copyright by INFOR PL S.A.
Warszawa 2016

INFOR PL S.A.
01-042 Warszawa, ul. Okopowa 58/72
www.infor.pl

Biuro Obsługi Klienta
01-042 Warszawa, ul. Okopowa 58/72
tel. 22 761 30 30
infolinia: 0 801 626 666
e-mail: bok@infor.pl
strona: www.sklep.infor.pl

Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wykonywanie kserokopii bądź powielanie inną metodą oraz rozpowszechnianie bez zgody Wydawcy w całości lub części jest zabronione i podlega odpowiedzialności karnej.

ISBN 978-83-7440-695-6

Spis treści

Wstęp	5
Rozdział 1. Przepisy ogólne	9
Rozdział 2. Prowadzenie ksiąg rachunkowych	66
Rozdział 3. Inwentaryzacja	77
Rozdział 4. Wycena aktywów i pasywów oraz ustalenie wyniku finansowego	80
Rozdział 4a. Łączenie się spółek	110
Rozdział 5. Sprawozdania finansowe jednostki	116
Rozdział 6. Skonsolidowane sprawozdania finansowe grupy kapitałowej	156
Rozdział 6a. Sprawozdanie z płatności na rzecz administracji publicznej	174
Rozdział 7. Badanie, składanie do właściwego rejestru sądowego, udostępnianie i ogłaszanie sprawozdań finansowych	182
Rozdział 8. Ochrona danych	193
Rozdział 8a. Usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych	196
Rozdział 9. Odpowiedzialność karna	197
Rozdział 10. Przepisy szczególne i przejściowe	199
Rozdział 11. Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy końcowe	202
Komentarz do załączników do ustawy o rachunkowości	203
Załącznik nr 1	203
Załącznik nr 2	245
Załącznik nr 3	253

Załącznik nr 4	267
Załącznik nr 5	268
 Krajowy Standard Rachunkowości Nr 7 „Zmiany zasad (polityki) rachunkowości, wartości szacunkowych, poprawianie błędów, zdarzenia następujące po dniu bilansowym - ujęcie i prezentacja”	 279
 Przykład retrospektywnego przekształcenia w przypadku przejścia z leasingu finansowego na leasing operacyjny	 334

Wstęp

23 września 2015 r. weszły w życie zmiany w ustawie o rachunkowości. Mają one na celu przede wszystkim wprowadzenie uproszczeń dla szerszego niż dotychczas grona podmiotów gospodarczych. Przepisy nowelizowanej ustawy o rachunkowości mają zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdań finansowych za rok obrotowy rozpoczęty 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie. Według założeń ustawy istnieje też możliwość wcześniejszego zastosowania znowelizowanych przepisów do sprawozdań finansowych sporządzonych za rok obrotowy kończący się po dniu wejścia w życie ustawy, czyli za rok 2015.

W wyniku wprowadzenia w ustawie o rachunkowości omawianych zmian powstał zupełnie nowy podział podmiotów w zakresie uproszczeń. Według dotychczasowych przepisów uproszczenia dotyczyły tylko jednostek, które nie podlegały obowiązkowi badania przez biegłego rewidenta. Obecnie z uproszczeń mogą korzystać jednostki niezależnie od tego, czy podlegają obowiązkowi badania czy też nie. Wszelkie uproszczenia bowiem zależą od ich wielkości. W szczególności ma to istotne znaczenie dla takich jednostek jak małe spółki akcyjne, które z racji swojej formy prawnej dotychczas nie mogły stosować żadnych uproszczeń. W przypadku pozostałych jednostek obowiązek badania przez biegłego rewidenta nie wiąże się z koniecznością rezygnacji z wcześniej stosowanych uproszczeń, ponieważ limity dla stosowania uproszczeń zostały określone na poziomie wyższym, niż dla obowiązku badania.

Małe podmioty – nowa kategoria podmiotów w ustawie o rachunkowości

Zmiany w ustawie o rachunkowości wprowadzają nową kategorię podmiotów, tj. małe podmioty.

Jednostkami małymi w rozumieniu ustawy są:

- 1) spółki handlowe (osobowe i kapitałowe), spółki cywilne oraz inne osoby prawne, a także oddziały przedsiębiorców zagranicznych, w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, i jednostki (osoby fizyczne, spółki cywilne, spółki jawne osób fizycznych oraz spółki partnerskie, których przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy wyniosły co najmniej równowartość w walucie polskiej 1 200 000 euro), jeżeli jednostki te w roku obrotowym, za który sporządzają sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy, a w przypadku jednostek rozpoczynających działalność albo prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą – w roku obrotowym, w którym rozpoczęły działalność albo prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą, nie przekroczyły co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości:
 - a) 17 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,

- b) 34 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,
 - c) 50 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty,
- 2) osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki jawne osób fizycznych oraz spółki partnerskie, które stosują zasady rachunkowości dobrowolnie – w stosunku do których organ zatwierdzający podjął decyzję w sprawie sporządzania sprawozdania finansowego według zasad uproszczonych przewidywanych dla małych podmiotów.

Jednostkami małymi w rozumieniu ustawy są również jednostki, które za rok poprzedni sporządziły swoje sprawozdanie finansowe według uproszczeń przewidywanych dla małych podmiotów, nawet jeżeli w roku obrotowym, za który sporządzają sprawozdanie finansowe, albo w roku poprzedzającym ten rok obrotowy przekroczyły dwie z wymienionych wcześniej wielkości.

UWAGA!

Do jednostek małych nie kwalifikują się podmioty działające na rynku finansowym oraz jednostki sektora finansów publicznych.

Uproszczenia dla małych podmiotów

Uproszczenia obejmują:

- możliwość sporządzania skróconego sprawozdania finansowego (jedynie uproszczonego bilansu, rachunku zysków i strat oraz informacji dodatkowej z ograniczoną ilością ujawnień);
- zwolnienie ze sporządzania sprawozdania z działalności, pod warunkiem że niektóre informacje, objęte dotychczas jego zakresem informacyjnym, zostaną przez jednostki małe ujawnione w informacji dodatkowej;
- zwolnienie z obowiązku sporządzania zestawienia zmian w kapitale własnym oraz rachunku przepływów pieniężnych.

Uproszczenie dla podmiotów innych niż małe (i mikro) podmioty

Nowe uwarunkowania dla stosowania uproszczeń umożliwią większej liczbie jednostek skorzystanie z uproszczeń, co istotnie zmniejszy obciążenia związane z prowadzeniem ksiąg rachunkowych.

Uproszczenia dla szerszego niż dotychczas kręgu jednostek wprowadzono w następujących obszarach:

- klasyfikowanie umów leasingu w sposób uproszczony, tj. według zasad określonych w przepisach podatkowych;
- odstąpienie od ustalania aktywów i tworzenia rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

- niestosowania rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych.

UWAGA!

Niezależnie od wielkości nie mogą być zaliczone do kategorii małych podmiotów:

- 1) jednostki organizacyjne działające na podstawie Prawa bankowego, przepisów o obrocie papierami wartościowymi, przepisów o funduszach inwestycyjnych, przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, przepisów o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych lub przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych;
- 2) jednostki zamierzające ubiegać się albo ubiegające się o zezwolenie na wykonywanie działalności na podstawie przepisów, o których mowa w pkt 1;
- 3) emitenci papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu, zamierzający ubiegać się lub ubiegający się o ich dopuszczenie do obrotu na jednym z rynków regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
- 4) emitenci papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu w alternatywnym systemie obrotu;
- 5) krajowe instytucje płatnicze;
- 6) instytucje pieniądza elektronicznego;
- 7) jednostki sektora finansów publicznych.

Na potrzeby przepisów ustawy o rachunkowości nie wprowadzono nowej definicji „jednostki zainteresowania publicznego” ani nie powołano się na definicję zawartą w ustawie o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym. Jest to spowodowane zachowaniem spójności terminologicznej w każdym z ww. aktów prawnych.

Jednostki te w komentarzu nazwane są „jednostkami zainteresowania publicznego”.

Uproszczenia dla organizacji pozarządowych

Dla organizacji pozarządowych, z wyłączeniem spółek kapitałowych oraz stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego, na podstawie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, umożliwiono prowadzenie uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów, pod warunkiem, że:

- działają w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 ust. 1 ww. ustawy,

- nie prowadzą działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej,
- nie posiadają statusu organizacji pożytku publicznego,
- osiągną, w roku poprzedzającym rok wyboru prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów, przychody w wysokości nieprzekraczającej 50 000 zł.

Zmiany w zakresie konsolidacji

Zmiany następują też w zakresie sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych dotyczących m.in.:

- a) doprecyzowania katalogu przypadków określających sytuacje, kiedy jednostka ma status jednostki dominującej, wraz ze sposobem liczenia praw głosu oraz praw powoływania i odwoływania członków organów zarządzających, nadzorujących lub administrujących;
- b) zmiany definicji jednostek powiązanych, jednostki stowarzyszonej oraz znaczącego inwestora i znaczącego wpływu, a także wprowadzenia nowej definicji zaangażowania w kapitale;
- c) braku możliwości skorzystania ze zwolnienia ze sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych w przypadku „małej” grupy kapitałowej;
- d) wprowadzenia dwóch kategorii wielkości progów umożliwiających niesporządzenie skonsolidowanych sprawozdań finansowych:
 - z uwzględnieniem wyłączeń konsolidacyjnych (wówczas proponowane wielkości progów wynoszą dla sumy bilansowej: 32 000 000 zł, przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów: 64 000 000 zł oraz średniorocznego zatrudnienia: 250 osób);
 - bez uwzględnienia wyłączeń konsolidacyjnych (wówczas wartości progów dotyczące sumy bilansowej i przychodów ze sprzedaży towarów i produktów są podwyższone o 20%);
- e) zmiany warunków dotyczących zwolnienia ze sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki dominującej niższego szczebla.

Sprawozdanie z płatności na rzecz administracji publicznych

Zmiany w ustawie o rachunkowości wprowadzają także nowe sprawozdanie dotyczące płatności na rzecz administracji publicznych, określone w nowo dodanym rozdziale 6a. Będą je sporządzać działające w przemyśle wydobywczym lub zajmujące się wyrobem lasów pierwotnych jednostki o określonej formie prawnej oraz jednostki, które w roku obrotowym, za który sporządzają sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy przekraczają co najmniej dwa z trzech następujących limitów: suma bilansowa – 85 000 000 zł, przychody netto ze sprzedaży produktów i towarów – 170 000 000 zł, średnia liczba zatrudnionych w roku obrotowym – 250 osób.

USTAWA

z dnia 29 września 1994 r.

o rachunkowości

(j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 330; ost.zm. Dz.U. z 2015 r. poz. 1333)*

Rozdział 1 Przepisy ogólne

Art. 1. [Zakres przedmiotowy]**

Ustawa określa zasady rachunkowości, tryb badania sprawozdań finansowych przez biegłych rewidentów oraz zasady wykonywania działalności w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Art. 2. [Zakres podmiotowy]

1. Przepisy ustawy o rachunkowości, zwanej dalej „ustawą”, stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 3, do mających siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) spółek handlowych (osobowych i kapitałowych, w tym również w organizacji) oraz spółek cywilnych, z zastrzeżeniem pkt 2, a także innych osób prawnych, z wyjątkiem Skarbu Państwa i Narodowego Banku Polskiego;
- 2) osób fizycznych, spółek cywilnych osób fizycznych, spółek jawnych osób fizycznych oraz spółek partnerskich, jeżeli ich przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy wyniosły co najmniej równowartość w walucie polskiej 1 200 000 euro;
- 3) jednostek organizacyjnych działających na podstawie Prawa bankowego, przepisów o obrocie papierami wartościowymi, przepisów o funduszach inwestycyjnych, przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, przepisów o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych lub przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, bez względu na wielkość przychodów;
- 4) gmin, powiatów, województw i ich związków, a także:
 - a) państwowych, gminnych, powiatowych i wojewódzkich jednostek budżetowych,
 - b) gminnych, powiatowych i wojewódzkich zakładów budżetowych,
 - c) (uchylona);
- 5) jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, z wyjątkiem spółek, o których mowa w pkt 1 i 2;
- 6) oddziałów i przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych, w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej;
- 7) jednostek niewymienionych w pkt 1–6, jeżeli otrzymują one na realizację zadań zleconych dotacje lub subwencje z budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego lub funduszy celowych – od początku roku obrotowego, w którym dotacje lub subwencje zostały im przyznane.

* W tekście wyróżniono: **pogrubioną czcionką** – nowy przepis ustawy, na szarym tle – dotychczasowe brzmienie nowo wprowadzonego przepisu lub jego brak, *pismem pochylonym* – przepisy powiązane z ustawą

** Hasła w klamrach pochodzą od redakcji.

2. Osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki jawne osób fizycznych oraz spółki partnerskie mogą stosować zasady rachunkowości określone ustawą również od początku następnego roku obrotowego, jeżeli ich przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy są niższe niż równowartość w walucie polskiej 1 200 000 euro. W tym przypadku osoby te lub wspólnicy przed rozpoczęciem roku obrotowego są obowiązani do zawiadomienia o tym urzędu skarbowego, właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym.

2a. Do spółek jawnych osób fizycznych oraz spółek partnerskich, których przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy wyniosły mniej niż równowartość w walucie polskiej 1 200 000 euro i które nie stosują zasad rachunkowości określonych ustawą na podstawie ust. 2, stosuje się art. 70a.

3. Jednostki sporządzające sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, zwanymi dalej „MSR”, stosują przepisy ustawy oraz przepisy wykonawcze wydane na jej podstawie, w zakresie nieuregulowanym przez MSR.

4. Kościelne osoby prawne nieprowadzące działalności gospodarczej prowadzą rachunkowość zgodnie z przepisami wewnętrznymi tych osób.

5. Jednostki, o których mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2014 r. poz. 1118, 1138 i 1146), mogą prowadzić uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów na zasadach i warunkach określonych w tej ustawie.

Dotychczasowe brzmienie tego przepisu:

brak

Komentarz

Ustawa z 23 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o rachunkowości oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1333) wprowadza nowy artykuł (art. 10a) do ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Art. 10a. 1. Organizacje pozarządowe, z wyłączeniem spółek kapitałowych, oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 2 prowadzą uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów, w przypadku gdy:

- 1) *działają w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 ust. 1,*
- 2) *nie prowadzą działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej,*
- 3) *nie posiadają statusu organizacji pożytku publicznego,*
- 4) *osiągają przychody wyłącznie z:*
 - a) *działalności nieodpłatnej pożytku publicznego z tytułu składek członkowskich, darowizn, zapisów, spadków, dotacji, subwencji, przychodów pochodzących z ofiarności publicznej,*

- b) działalności odpłatnej pożytku publicznego z tytułu sprzedaży towarów i usług,
 - c) tytułu sprzedaży, najmu lub dzierżawy składników majątkowych,
 - d) tytułu odsetek od środków pieniężnych na rachunkach bankowych lub rachunkach w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością, w tym także odsetek od lokat terminowych oraz innych form oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, tworzonych na tych rachunkach,
- 5) w roku poprzedzającym rok wyboru prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów osiągnęły przychody wyłącznie z tytułów, o których mowa w pkt 4, w wysokości nieprzekraczającej 100 000 zł
– jeżeli decyzję w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów podejmie organ zatwierdzający w rozumieniu przepisów o rachunkowości.

2. Przepisu ust. 1 pkt 5 w zakresie wielkości przychodów nie stosuje się w roku, w którym jednostka rozpoczęła działalność.

3. O wyborze prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów jednostka, w terminie do końca pierwszego miesiąca roku podatkowego, w którym rozpoczyna prowadzenie ewidencji, a w przypadku jednostek rozpoczynających działalność, w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia działalności, zawiadamia naczelnika urzędu skarbowego właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym.

4. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 3, dotyczy także lat następnych, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Jednostka zawiadamia naczelnika urzędu skarbowego właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym w terminie 14 dni od końca ostatniego miesiąca roku podatkowego, w którym prowadzi uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów, o:

- 1) rezygnacji z prowadzenia tej ewidencji;
- 2) niespełnieniu warunków, o których mowa w ust. 1.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów, warunki, jakim powinna odpowiadać ta ewidencja w celu prawidłowego określenia zobowiązań podatkowych, mając na uwadze zakres oraz cel działania podmiotów prowadzących ewidencję.

Nowy przepis – art. 2 ust. 5 ustawy o rachunkowości – wprowadza nową możliwość uproszczenia dla niektórych organizacji pozarządowych^[1]. Dotyczy to jednak tylko tych organizacji, które poza tym, że nie prowadzą działalności gospodarczej, spełniają jeszcze inne warunki wymagane przez ustawę o działalności pożytku publicznego.

^[1] Ustawa z 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy o rachunkowości wprowadziła nową kategorię podmiotów, tzw. mikropodmiotów. Do tej kategorii zalicza się stowarzyszenia, związki zawodowe, organizacje pracodawców, izby gospodarcze, fundacje, przedstawicielstwa przedsiębiorców zagranicznych, w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, społeczno-zawodowe organizacje rolników, organizacje samorządu zawodowego i organizacje samorządu gospodarczego rzemiosła – jeżeli nie prowadzą działalności gospodarczej. Mogą one sporządzić uproszczone sprawozdanie finansowe według załącznika nr 4 do ustawy o rachunkowości. Jednocześnie zmiana ta uchylila rozporządzenie MF z 15 listopada 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości dla niektórych jednostek niebędących spółkami handlowymi, nieprowadzących działalności gospodarczej.

SŁOWNICZEK:

Organizacje pozarządowe to:

- niebędące jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych lub przedsiębiorstwami, instytutami badawczymi, bankami i spółkami prawa handlowego będącymi państwowymi lub samorządowymi osobami prawnymi,
 - niedziałające w celu osiągnięcia zysku
- osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia.

Do kategorii organizacji pozarządowych nie zaliczamy:

- partii politycznych,
- związków zawodowych i organizacji pracodawców,
- samorządów zawodowych,
- fundacji utworzonych przez partie polityczne.

Z nowego przepisu ustawy o działalności pożytku publicznego (dalej: udpp) wynika, że uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów mogą prowadzić organizacje pozarządowe, z wyjątkiem spółek kapitałowych, oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, jeżeli organ zatwierdzający podjął w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji stosowną uchwałę, i które **łącznie** spełniają warunki wymienione poniżej.

Warunek 1

Uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów mogą prowadzić organizacje, z których umowy lub statutu wynika, że działają w sferze następujących zadań publicznych:

- 1) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
 - 1a) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
 - 1b) udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa;
- 2) działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- 3) działalności charytatywnej;
- 4) podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
- 5) działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;
- 5a) działalności na rzecz integracji cudzoziemców;
- 6) ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2015 r. poz. 618, 788 i 905);
- 7) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;

- 8) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
- 9) działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;
- 10) działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- 11) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
- 12) działalności wspomagającej rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej;
- 13) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
- 14) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
- 15) działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży;
- 16) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- 17) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
- 18) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
- 19) turystyki i krajoznawstwa;
- 20) porządku i bezpieczeństwa publicznego;
- 21) obronności państwa i działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 22) upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji;
- 22a) udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego;
- 23) ratownictwa i ochrony ludności;
- 24) pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą;
- 25) upowszechniania i ochrony praw konsumentów;
- 26) działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
- 27) promocji i organizacji wolontariatu;
- 28) pomocy Polonii i Polakom za granicą;
- 29) działalności na rzecz kombatantów i osób represjonowanych;
- 30) promocji Rzeczypospolitej Polskiej za granicą;
- 31) działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka;
- 32) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
- 33) działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz następujących podmiotów:
 - osób prawnych i jednostek organizacyjnych działających na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego,
 - stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego,
 - spółdzielni socjalnych,
 - spółek akcyjnych i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz klubów sportowych będących spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. z 2014 r. poz. 715), które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość

dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników – w zakresie określonym w pkt 1–32.

Warunek 2

Drugim warunkiem prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów jest niemożność prowadzenia przez jednostkę działalności gospodarczej.

Przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego wyróżniają trzy rodzaje działalności:

- działalność statutową nieodpłatną,
- działalność statutową odpłatną,
- działalność gospodarczą.

SŁOWNICZEK:

Działalnością nieodpłatną pożytku publicznego jest działalność, za którą nie pobiera się wynagrodzenia.

Działalnością odpłatną jest:

- działalność, za którą pobiera się wynagrodzenie,
- sprzedaż wytworzonych towarów lub świadczenie usług w zakresie:
 - rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych na zasadach określonych w ustawie z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub
 - integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, o których mowa w ustawie z 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym oraz ustawie z 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych,
- sprzedaż przedmiotów darowizny.

Działalność gospodarcza, zgodnie z art. 2 ustawy z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (j.t. Dz.U. z 2015 r. poz. 1712 z późn.zm.), obejmuje:

- zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową,
- poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż,
- zawodową działalność w sposób zorganizowany i ciągły.

Możliwość prowadzenia działalności gospodarczej przez organizacje pozarządowe wynika z przepisów regulujących powstanie i funkcjonowanie tych podmiotów. Podjęcie prowadzenia działalności gospodarczej i jej rodzaj powinien wynikać ze statutu organizacji. Uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów nie może więc prowadzić organizacja pozarządowa oraz stowarzyszenie jednostki samorządu terytorialnego, z których statutów wynika, że prowadzą działalność gospodarczą. Organizacja, która prowadzi działalność gospodarczą, składa wnioski o wpis do rejestru przedsiębiorców do sądu rejestrowego właściwego dla tej organizacji.

Należy przy tym zaznaczyć, że jako działalność gospodarczą traktuje się również działalność odpłatną pożytku publicznego, jeżeli:

- wynagrodzenie, o którym mowa w art. 8 ust. 1, jest w odniesieniu do działalności danego rodzaju wyższe od tego, jakie wynika z kosztów tej działalności, lub
- przeciętne miesięczne wynagrodzenie osoby fizycznej z tytułu zatrudnienia przy wykonywaniu statutowej działalności odpłatnej pożytku publicznego, za okres ostatniego roku obrotowego, a w przypadku zatrudnienia trwającego krócej niż rok obrotowy – za okres tego zatrudnienia, przekracza 3-krotność przeciętne miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni.

Warunek 3

Nie mogą korzystać z uproszczonej formy ewidencji organizacje pozarządowe, które posiadają, zgodnie z przepisami ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (j.t. Dz.U. z 2014 r. poz. 1118 z późn.zm.) status pożytku publicznego. Jak wynika z art. 20 tej ustawy organizacją pożytku publicznego może być organizacja pozarządowa oraz stowarzyszenie jednostki samorządu terytorialnego, która spełnia **łącznie** następujące wymagania:

- 1) prowadzi działalność pożytku publicznego na rzecz ogółu społeczności, lub określonej grupy podmiotów, pod warunkiem że grupa ta jest wyodrębniona ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do społeczeństwa;
- 2) może prowadzić działalność gospodarczą wyłącznie jako dodatkową w stosunku do działalności pożytku publicznego;
- 3) nadwyżkę przychodów nad kosztami przeznaczają na działalność pożytku publicznego określonej w punkcie pierwszym;
- 4) ma statutowy kolegialny organ kontroli lub nadzoru, odrębny od organu zarządzającego i niepodlegający mu w zakresie wykonywania kontroli wewnętrznej lub nadzoru, przy czym członkowie organu kontroli lub nadzoru:
 - nie mogą być członkami organu zarządzającego ani pozostawać z nimi w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu, w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości służbowej,
 - nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe,
 - mogą otrzymywać z tytułu pełnienia funkcji w takim organie zwrot uzasadnionych kosztów lub wynagrodzenie w wysokości nie wyższej niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni;
- 5) członkowie organu zarządzającego nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 6) statut lub inne akty wewnętrzne organizacji pozarządowych oraz stowarzyszenia jednostki samorządu terytorialnego zabraniają:
 - a) udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań majątkiem organizacji w stosunku do jej członków, członków organów lub pracowników oraz osób, z którymi członkowie, członkowie organów oraz pracownicy organizacji pozostają w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub

- powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia, albo są związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, zwanych dalej „osobami bliskimi”,
- b) przekazywania ich majątku na rzecz ich członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, w szczególności, jeżeli przekazanie to następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach,
 - c) wykorzystywania majątku na rzecz członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, chyba że to wykorzystanie bezpośrednio wynika z celu statutowego,
 - d) zakupu towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie organizacji, członkowie jej organów lub pracownicy oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich lub po cenach wyższych niż rynkowe.

W przypadku stowarzyszeń działalność nie może być prowadzona wyłącznie na rzecz członków stowarzyszenia.

Warunek 4

Organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, działając w sferze działań pożytku publicznego, nie muszą posiadać statusu organizacji pożytku publicznego. Jednakże w celu korzystania z uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów mogą osiągać przychody wyłącznie z następujących źródeł:

- działalności nieodpłatnej pożytku publicznego z tytułu składek członkowskich, darowizn, zapisów, spadków, dotacji, subwencji, przychodów pochodzących z ofiarności publicznej,
- działalności odpłatnej pożytku publicznego z tytułu sprzedaży towarów i usług,
- sprzedaży, najmu lub dzierżawy składników majątkowych,
- odsetek od środków pieniężnych na rachunkach bankowych lub rachunkach w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością, w tym także odsetek od lokat terminowych oraz innych form oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, tworzonych na tych rachunkach.

Przychody z wymienionych źródeł, w roku poprzedzającym rozpoczęcie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów, nie mogą przekroczyć 100 000 zł. Limit nie obowiązuje w roku rozpoczęcia działalności organizacji.

O rozpoczęciu prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów należy zawiadomić naczelnika właściwego urzędu skarbowego do 31 stycznia roku, w którym organizacja zaczyna stosować uproszczoną formę ewidencji. W przypadku pierwszego roku działalności, zgłoszenie do właściwego urzędu skarbowego powinno nastąpić w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia działalności. Zgłoszenia trzeba dokonać w każdym następnym roku obrotowym, w którym organizacja korzysta z możliwości uproszczonej ewidencji.

Gdy organizacja nie spełnia wymienionych warunków lub z innego powodu rezygnuje z prowadzenia uproszczonej ewidencji, należy ten fakt zgłosić do

właściwego urzędu skarbowego w terminie 14 dni od końca roku, w którym organizacja ostatni raz prowadzi taką ewidencję.

Warto więc podkreślić, że wybór uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów dotyczy całego roku podatkowego, nie można tego zmienić w trakcie roku.

Zasady prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów

Zasady prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez niektóre organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego wynikają z rozporządzenia MF z 18 grudnia 2015 r. w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez niektóre organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2015 r. poz. 2178).

Rozporządzenie to weszło w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów w celu określenia zobowiązania podatkowego w podatku dochodowym od osób prawnych, zwanej dalej „uproszczoną ewidencją”, przez organizacje pozarządowe, z wyłączeniem spółek kapitałowych, oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, zwane dalej „podatnikami”;
- 2) warunki, jakim powinna odpowiadać uproszczona ewidencja.

Uproszczona ewidencja jest więc ewidencją dla celów podatkowych. Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego są podatnikami podatku dochodowego od osób prawnych, więc ich dochód jest zwolniony z opodatkowania, jeżeli zostaje przeznaczony na cele statutowe.

§ 2. Uproszczona ewidencja obejmuje zbiory zapisów, obrotów (sum zapisów), które tworzą:

- 1) zestawienie przychodów i kosztów określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia;
- 2) zestawienie przepływów finansowych określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia;
- 3) karty przychodów pracownika;
- 4) wykaz środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych związanych z prowadzoną działalnością, zwany dalej „wykazem”.

Rozporządzenie zawiera dwa załączniki.

- Załącznik nr 1 zawiera tabelę do prowadzenia zestawienia przychodów i kosztów, którymi są przychody i koszty uzyskania przychodów w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Dla prawidłowego rozliczenia z budżetem z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w okresie sprawozdawczym i narastająco od początku roku podatnik oblicza sumę przychodów i kosztów uzyskania przychodów^[2].

^[2] Uzasadnienie do projektu rozporządzenia MF z 18 grudnia 2015 r. w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez niektóre organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2015 r. poz. 2178).

Załącznik nr 1

ZESTAWIENIE PRZYCHODÓW I KOSZTÓW

.....

Nazwa podatnika

.....

Adres

UWAGA: Przed rozpoczęciem zapisów w ewidencji uproszczonej należy się szczegółowo zapoznać z przepisami rozporządzenia i objaśnieniami do tego załącznika.

Lp.	Data zdarzenia lub operacji	Nr dowodu księgowego	Kontrolni lub inny podmiot		Opis zdarzenia	Przychody określone w art. 10a ust. 1 pkt 4 lit. a-d ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie						Koszty					
			Nazwa	adres		Przychody z działalności nieodpłatnej pożytku publicznego	Przychody z działalności publicznej z tytułu sprzedaży towarów i usług	Pozostałe przychody	Razem przychody (suma z kolumn 7-9)		Koszty uzyskania przychodów	Koszty ustanawiające kosztów uzyskania przychodów					
						zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12						
					Suma strony												
					Przeniesienie z poprzedniej strony												
					Razem w okresie sprawozdawczym												
					Razem od początku roku												

Objaśnienia do Zestawienia przychodów i kosztów

Kolumna 1 jest przeznaczona do wpisania kolejnego numeru zapisów do ewidencji. Tym samym numerem należy oznaczyć dowód stanowiący podstawę dokonania zapisu.

W kolumnie 2 należy wpisywać dzień miesiąca wynikający z dokumentu stanowiącego podstawę dokonywania wpisu: datę poniesienia wydatku, otrzy-

mania towaru lub uzyskania przychodu (w tym otrzymania pieniędzy, wartości pieniężnych, różnic kursowych) albo datę zestawienia sprzedaży.

W kolumnie 3 należy wpisywać numer faktury lub innego dowodu. Jeżeli zapisów dokonuje się na podstawie dziennego zestawienia sprzedaży, należy wpisywać numer zestawienia faktur.

Kolumny 4 i 5 są przeznaczone do wpisywania nazw oraz adresów kontrahentów (dostawców lub odbiorców) i innych podmiotów, z którymi zostały zawarte umowy oraz transakcje, w tym dotyczące zakupu materiałów, towarów itp. lub sprzedaży towarów. Kolumn tych nie wypełnia się w przypadku zapisów dotyczących przychodu ze sprzedaży na podstawie dziennych zestawień sprzedaży oraz dowodów wewnętrznych.

W kolumnie 6 należy zwięźle opisać istotę dokonanego zdarzenia, np. działanie na rzecz ochrony i promocji zdrowia, porządku i bezpieczeństwa publicznego, odsetki od depozytów, przychody z najmu, itp.

Kolumna 7 jest przeznaczona do wpisywania przychodów z działalności nieodpłatnej pożytku publicznego z tytułu składek członkowskich, darowizn, zapisów, spadków, dotacji, subwencji, przychodów pochodzących z ofiarności publicznej.

Kolumna 8 jest przeznaczona do wpisywania przychodów z działalności odpłatnej pożytku publicznego z tytułu sprzedaży towarów i usług.

Kolumna 9 jest przeznaczona do wpisywania pozostałych przychodów, wymienionych w art. 10a ust. 1 pkt 4 lit. c i d ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Kolumna 10 jest przeznaczona do wpisywania łącznej kwoty przychodów zaewidencjonowanych w kolumnach 7–9.

Kolumna 11 jest przeznaczona do wpisywania kosztów uzyskania przychodów w rozumieniu art. 15 ustawy o podatku dochodowym, dotyczących przychodów wymienionych w kolumnie 7–9.

Kolumna 12 jest przeznaczona do wpisania kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niestanowiących kosztów uzyskania przychodów wydatków pokrytych z dochodów zwolnionych od podatku.

Po zakończeniu okresu sprawozdawczego wpisy dokonane w danym okresie sprawozdawczym należy podkreślić, a dane z kolumn 7–12 zsumować. Wynikające z podsumowania kwoty należy podkreślić.

Podatnik po podsumowaniu danego okresu sprawozdawczego wpisuje w poszczególnych kolumnach sumy od początku roku do okresu sprawozdawczego poprzedzającego dany okres sprawozdawczy i w kolejnej pozycji wpisuje (narastająco) w poszczególnych kolumnach sumę od początku roku.

- Załącznik nr 2 służy do określenia dochodów zwolnionych od podatku w roku podatkowym i z lat poprzednich, zadeklarowanych przez podatnika jako dochody przeznaczone na cele statutowe zwolnione od podatku na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych i obliczenia wydatków niestanowiących kosztów uzyskania przychodów, poniesionych na realizację celów statutowych zwolnionych od podatku. Dochody takie są określone razem w okresie sprawozdawczym oraz razem od początku roku^[3].

^[3] Uzasadnienie do projektu rozporządzenia MF z 18 grudnia 2015 r. w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez niektóre organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2015 r. poz. 2178).

Załącznik nr 2

Zestawienie przepływów finansowych

.....
 Nazwa podmiotu

.....
 Adres

UWAGA: Przed rozpoczęciem zapisów w załączniku należy szczegółowo zapoznać się z przepisami rozporządzenia i objaśnieniami do tego załącznika.

1	2		3		4		5		6		7		8		9	
	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr
	Przychody		Koszty uzyskania przychodów		Dochód w rozumieniu art. 7 ustawy o podatku dochodowym		Dochód (przychód) wolny od podatku w roku przeliczeniowym określone w art. 17 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym		Wydanki na cele określone w art. 17 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym zwolnione od podatku w roku podatkowym		Dochód z lat ubiegłych przeznaczony na cele określone w art. 17 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym		Wydanki na cele w rozumieniu art. 17 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym pokryte z dochodu zwolnionego od podatku z lat ubiegłych		Ogółem dochód wolny od podatku niewydankowany na cele, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym	
1			3		4		5		6		7		8		9	
Razem w okresie sprawozdawczym, w tym w zakresie art. 17 ust. 1:																
a) pkt 4	a)	a)	a)	a)	a)	a)	a)	a)	a)	a)	a)	a)	a)	a)	a)	a)
b) pkt 40	b)	b)	b)	b)	b)	b)	b)	b)	b)	b)	b)	b)	b)	b)	b)	b)
c) pkt 47	c)	c)														
dochodowym																
Razem od początku roku podatkowego, w tym w zakresie art. 17 ust. 1:																
a) pkt 4	a)	a)	a)	a)	a)	a)	a)	a)	a)	a)	a)	a)	a)	a)	a)	a)
b) pkt 40	b)	b)	b)	b)	b)	b)	b)	b)	b)	b)	b)	b)	b)	b)	b)	b)
c) pkt 47	c)	c)														
ustawy o podatku dochodowym																

Objaśnienia do Zestawienia przepływów finansowych

Kolumna 1 określa dane wymienione w główce załącznika w okresie sprawozdawczym i na koniec roku.

W kolumnie 2 należy wpisywać sumę przychodów z kolumny 10 załącznika nr 1 do rozporządzenia, odpowiednio – przychodów osiągniętych w okresie sprawozdawczym oraz przychodów osiągniętych od początku roku. Należy także odrębnie określić w przychodach ogółem przychody, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 4, pkt 40 i pkt 47 ustawy o podatku dochodowym. Są to:

- dochody podatników, których celem statutowym jest działalność naukowa, naukowo-techniczna, oświatowa, w tym również polegająca na kształceniu studentów, kulturalna, w zakresie kultury fizycznej i sportu, ochrony środowiska, wspierania inicjatyw społecznych na rzecz budowy dróg i sieci telekomunikacyjnej na wsi oraz zaopatrzenia wsi w wodę, dobroczynności, ochrony zdrowia i pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej inwalidów oraz kultu religijnego – w części przeznaczony na te cele (art. 17 ust. 1 pkt 4);
- składki członkowskie członków organizacji politycznych, społecznych i zawodowych – w części nieprzeznaczony na działalność gospodarczą (art. 17 ust. 1 pkt 40);
- dotacje otrzymane z budżetu państwa lub budżetu jednostki samorządu terytorialnego, z wyjątkiem dopłat do oprocentowania kredytów bankowych (art. 17 ust. 1 pkt 47).

W kolumnie 3 należy wpisać sumę kosztów uzyskania przychodów z kolumny 11 z załącznika nr 1 do rozporządzenia, odpowiednio – poniesionych w okresie sprawozdawczym oraz poniesionych od początku roku podatkowego. Należy także odrębnie określić w kosztach uzyskania ogółem koszty uzyskania przychodów dotyczące działalności określonej w art. 17 ust. 1 pkt 4 i pkt 40 ustawy o podatku dochodowym.

W kolumnie 4 należy wpisywać dochód obliczony zgodnie z art. 7 ustawy o podatku dochodowym odpowiednio w okresie sprawozdawczym i narastająco od początku roku podatkowego.

W kolumnie 5 należy wpisać dochód (przychód) wolny od podatku, przeznaczony na cele określone w art. 17 ust. 1, w rozbiciu na dochód określony w art. 17 ust. 1 pkt 4 i pkt 40 ustawy o podatku dochodowym, odpowiednio – w okresie sprawozdawczym i narastająco od początku roku podatkowego.

W kolumnie 6 należy wpisać odpowiednio razem wydatki w okresie sprawozdawczym i razem od początku poniesione zgodnie z art. 17 ust. 1b, na cele, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 4 i pkt 40 ustawy o podatku dochodowym pokryte z dochodu zwolnionego od podatku w roku podatkowym w danym okresie sprawozdawczym albo narastająco od początku roku podatkowego.

W kolumnie 7 należy wpisać sumę dochodu wolnego od podatku z lat ubiegłych przeznaczony na cele określone w art. 17 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym, pokryte odpowiednio – z dochodu zwolnionego od podatku w danym okresie sprawozdawczym albo narastająco od początku roku podatkowego.

W kolumnie 8 należy wpisać odpowiednio razem wydatki w okresie sprawozdawczym i razem od początku poniesione na cele w rozumieniu art. 17 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym pokryte z dochodu zwolnionego od podatku z lat ubiegłych w danym okresie sprawozdawczym albo narastająco od początku roku podatkowego.

W kolumnie 9 należy wpisać sumę dochodów wolnych od podatku (w roku podatkowym i z lat poprzednich) niewydatkowanych na cele określone w art. 17 ust. 1, odpowiednio – w okresie sprawozdawczym i narastająco od początku roku podatkowego.

Ponadto podmioty korzystające z ewidencji uproszczonej muszą prowadzić kartę przychodów w sposób określony w rozporządzeniu.

§ 3. 1. Karty przychodów pracowników są prowadzone indywidualnie dla każdego pracownika, któremu podatnik wypłaca należności ze stosunku pracy, o których mowa w art. 12 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U z 2012 r. poz. 361, z późn.zm).

2. Karty przychodów pracowników zawierają co najmniej następujące dane:

- 1) imię i nazwisko pracownika oraz identyfikator podatkowy (numer identyfikacji podatkowej albo numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności);*
- 2) miesiąc, w którym nastąpiła wypłata;*
- 3) sumę osiągniętych w danym miesiącu przychodów oraz koszty uzyskania tych przychodów;*
- 4) składkę na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe);*
- 5) podstawę obliczenia zaliczki w danym miesiącu;*
- 6) razem dochód narastająco od początku roku;*
- 7) kwotę należnej zaliczki na podatek dochodowy obliczonej zgodnie z przepisami ustawy, o których mowa w ust. 1;*
- 8) składkę na powszechne ubezpieczenie zdrowotne;*
- 9) należną zaliczkę na podatek dochodowy;*
- 10) datę przekazania zaliczki na rachunek urzędu skarbowego, przy pomocy którego właściwy dla podatnika naczelnik urzędu skarbowego wykonuje swoje zadania.*

Poza zestawieniem przychodów i kosztów, przepływów finansowych oraz karty pracowników organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego mają też obowiązek prowadzenia wykazu środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych. W wykazie nie występują dane dotyczące odpisów amortyzacyjnych, ponieważ dla celów podatkowych amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych niewykonywanych w działalności gospodarczej nie stanowi kosztu uzyskania przychodów^[4]. Ewidencja środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych

^[4] Art. 16a, art. 16b ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2014 r. poz. 851, z późn.zm.).

nie jest więc planem amortyzacyjnym, ale „zwykłym” wykazem posiadanych składników majątku trwałego.

§ 4. Wykaz zawiera co najmniej następujące dane:

- 1) liczbę porządkową;
- 2) datę nabycia;
- 3) datę przyjęcia do używania;
- 4) określenie dokumentu stwierdzającego nabycie;
- 5) określenie środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej;
- 6) symbol Klasyfikacji Środków Trwałych;
- 7) wartość początkową;
- 8) stawkę amortyzacyjną;
- 9) zaktualizowaną wartość początkową;
- 10) datę likwidacji oraz przyczynę likwidacji albo datę zbycia środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia organizacja pozarządowa oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego powinna też posiadać dokumentację zawierającą zasady prowadzenia ewidencji uproszczonej. Dokumentacja powinna być prowadzona w języku polskim i powinna zawierać określenie roku podatkowego oraz systemu przetwarzania danych, systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów. O ile sama ewidencja uproszczona przypomina podatkową księgę przychodów i rozchodów, to warto zaznaczyć, że dokumentacja ta odpowiada wymogom wynikającym z art. 10 ust. 1 pkt 3a oraz pkt 4 ustawy o rachunkowości.

§ 5. 1. Uproszczoną ewidencję prowadzi się w języku polskim i zapisy są dokonywane w walucie polskiej.

2. Uproszczona ewidencja zawiera, sporządzony w języku polskim, opis zasad jej prowadzenia, w szczególności w zakresie:

- 1) określenia roku podatkowego w rozumieniu art. 8 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych – zwanej dalej „ustawą o podatku dochodowym”;
- 2) systemu przetwarzania danych, przy czym w przypadku prowadzenia uproszczonej ewidencji w formie elektronicznej – opis systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur, funkcji w zależności od struktury oprogramowania oraz opis programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia i dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji;
- 3) systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów.

W rozporządzeniu zostało też określone, w jaki sposób powinna być prowadzona prawidłowa ewidencja uproszczona w zależności od tego, czy jest prowadzona w wersji papierowej czy w systemie informatycznym.

W przypadku prowadzenia uproszczonej ewidencji w wersji papierowej należy ją zbroszować i kolejno ponumerować jej karty.

§ 5. 3. W przypadku prowadzenia uproszczonej ewidencji w systemie teleinformatycznym, warunkiem uznania ewidencji uproszczonej za prawidłową jest:

- 1) określenie na piśmie szczegółowej instrukcji obsługi programu komputerowego, wykorzystywanego do prowadzenia uproszczonej ewidencji;*
- 2) stosowanie programu komputerowego zapewniającego bezzwłoczny wgląd w treść dokonywanych zapisów oraz umożliwiającego wydrukowanie wszystkich danych w porządku chronologicznym, zgodnie z wzorem uproszczonej ewidencji;*
- 3) przechowywanie zapisanych danych na informatycznych nośnikach danych, w sposób chroniący przed zniszczeniem lub zniekształceniem tych danych, naruszeniem ustalonych zasad ich przetwarzania lub ich modyfikacją w sposób nieuprawniony;*
- 4) przypisywanie przez ewidencję podejmowanych w ewidencji działań, osobom fizycznym lub procesom, oraz umiejscawianie ich w czasie.*

Ewidencja uproszona może być prowadzone przez biuro rachunkowe. Fakt przekazania prowadzenia ewidencji należy zgłosić do właściwego naczelnika urzędu skarbowego.

§ 5. 4. Podatnik, który powierza prowadzenie uproszczonej ewidencji, w drodze umowy, podmiotowi prowadzącemu usługowo księgi rachunkowe albo inne ewidencje, informuje o tym właściwego naczelnika urzędu skarbowego w zawiadomieniu o prowadzeniu uproszczonej ewidencji.

Rozporządzenie wymaga rzetelnego prowadzenia ewidencji oraz w sposób niewadliwy. O ile jednak rzetelność prowadzenia została w nim zdefiniowana, to nie określono, co należy rozumieć przez sformułowanie „w sposób niewadliwy”. Można ewentualnie domniemywać, jak to wynika z rozporządzenia MF z 26 sierpnia 2003 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów, że oznacza to prowadzenie ewidencji zgodnie z przepisami rozporządzenia i objaśnieniami do załączników zestawienia przychodów i kosztów oraz przepływów finansowych.

§ 6. 1. Uproszczoną ewidencję należy prowadzić rzetelnie i w sposób niewadliwy.

2. Uproszczoną ewidencję uważa się za rzetelną, jeżeli dokonywane w niej zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty, w tym także gdy:

- 1) niewpisane lub błędnie wpisane kwoty przychodu nie przekraczają łącznie 0,5% przychodu wykazanego w uproszczonej ewidencji za dany rok podatkowy lub przychodu wykazanego w roku podatkowym do dnia, w którym organ podatkowy lub organ kontroli skarbowej stwierdził te błędy, lub*
- 2) błędy spowodowały podwyższenie kwoty podstawy opodatkowania, z wyjątkiem błędów polegających na niewykazaniu lub zaniżeniu kosztów zakupu towarów handlowych i usług, lub*

- 3) uzupełniono zapisy lub dokonano korekty błędnych zapisów w ewidencji przed rozpoczęciem kontroli, o której mowa w pkt 1, lub
- 4) błędne zapisy są skutkiem oczywistej omyłki, a posiadane dowody odpowiadają warunkom, o których mowa w § 7 ust. 3.

3. Przepisy ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku stwierdzenia braku zapisów lub błędnych zapisów dotyczących kosztów uzyskania przychodów.

Następne cechy jakościowe ewidencji uproszczonej to staranność, czytelność i trwałość dokonanych w niej zapisów na podstawie prawidłowych i rzetelnych dowodów. Dowody te powinny być sporządzone w języku polskim. Dowody księgowe rozporządzenie dzieli na następujące kategorie:

- kategoria 1: faktury, rachunki, dokumenty celne i wyciąg bankowe różnego rodzaju;
- kategoria 2: dokumenty kosztowe;
- kategoria 3: inne dowody stwierdzające fakt dokonania transakcji.

Dowody te mogą być dowodami obcymi, jak również dowodami własnymi wewnętrznymi i zewnętrznymi. W paragrafach 7–12 zawarto szczegółowy wykaz tych dokumentów oraz dane, które powinny one zawierać.

§ 7. 1. Zapisy w uproszczonej ewidencji są dokonywane w sposób staranny, czytelny i trwałe, na podstawie prawidłowych i rzetelnych dowodów.

2. Stwierdzone błędy w zapisach uproszczonej ewidencji poprawia się przez:

- 1) skreślenie dotychczasowej treści i wpisanie nowej, z zachowaniem czytelności błędnego zapisu, lub
- 2) wprowadzenie do ewidencji uproszczonej niewpisanych dowodów lub zawierających korekty błędnych zapisów.

3. Podstawą zapisów w ewidencji uproszczonej dowody księgowe, do których zalicza się:

- 1) faktury, rachunki oraz dokumenty celne wystawione zgodnie z odrębnymi przepisami oraz zawierające wartość odsetek wyciągi z rachunków rozliczeniowych, lokat terminowych oraz innych form oszczędzania, przechowywania lub inwestowania środków pieniężnych w bankach albo spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, lub
- 2) dokumenty określające zwiększenie kosztów uzyskania przychodów, na podstawie art. 15b ustawy o podatku dochodowym w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1197), które zawierają co najmniej:
 - a) datę wystawienia dokumentu oraz miesiąc, w którym dokonuje się zwiększenia kosztów uzyskania przychodów,
 - b) wskazanie faktury (rachunku) a jeżeli nie istniał obowiązek wystawienia faktury (rachunku) – wskazanie umowy albo innego dokumentu, stanowiących podstawę do zmniejszenia kosztów uzyskania przychodów (zwiększenia przychodów) zgodnie z ustawą o podatku dochodowym,

- c) wskazanie kwoty, o którą podatnik zwiększa koszty uzyskania przychodów,
 - d) wskazanie dowodu potwierdzającego uregulowanie zobowiązania, o które podatnik zwiększa koszty uzyskania przychodów,
 - e) podpis osoby sporządzającej dokument;
- 3) inne dowody wymienione w § 8 i 9, stwierdzające fakt dokonania operacji zgodnie z jej rzeczywistym przebiegiem i zawierające co najmniej:
- a) wiarygodne określenie wystawcy lub wskazanie stron (nazwę i adresy) uczestniczących w operacji, której dowód dotyczy,
 - b) datę wystawienia dowodu oraz datę lub okres dokonania operacji, której dowód dotyczy, z tym że jeżeli data dokonania operacji odpowiada dacie wystawienia dowodu, wystarcza podanie jednej daty,
 - c) przedmiot operacji i jego wartość oraz ilościowe określenie, jeżeli przedmiot operacji jest wymierny w jednostkach naturalnych,
 - d) podpisy osób uprawnionych do prawidłowego udokumentowania operacji – oznaczone numerem lub w inny sposób umożliwiający powiązanie dokumentu z zapisami dokonanymi na jego podstawie.

4. Dowód księgowy powinien być sporządzony w języku polskim.

5. Treść dowodu księgowego musi być pełna i zrozumiała, przy czym dopuszczalne jest stosowanie skrótów ogólnie przyjętych.

6. Błędy w dowodach księgowych można poprawiać wyłącznie przez skreślenie niewłaściwie napisanego tekstu lub liczby, w sposób pozwalający odczytać tekst lub liczbę pierwotną, i wpisanie tekstu lub liczby właściwej. Poprawka dokonana w dowodzie księgowym musi być potwierdzona datą i podpisem osoby dokonującej poprawki.

7. Przepis ust. 6 nie stosuje się do dowodów księgowych, dla których ustalono odrębnymi przepisami zakaz dokonywania jakichkolwiek poprawek, oraz do dowodów obcych. Dowody obce mogą być poprawione przez wystawienie i przesłanie kontrahentowi dowodu korygującego (noty). Dowody własne zewnętrzne przesłane uprzednio kontrahentowi mogą być poprawione tylko przez wystawienie dowodu korygującego (noty).

§ 8. Za dowody księgowe uważa się również:

- 1) *dziennie zestawienia dowodów dotyczących sprzedaży sporządzone do ujęcia ich zbiorczym zapisem,*
 - 2) *noty, sporządzone w celu skorygowania zapisu dotyczącego operacji lub zdarzenia, wynikających z dowodu obcego lub własnego, otrzymane od kontrahenta lub przekazane kontrahentowi,*
 - 3) *dowody przesunięć,*
 - 4) *dowody opłat pocztowych i bankowych,*
 - 5) *inne dowody opłat, w tym dokonywanych na podstawie książeczek opłat, oraz dokumenty*
- zawierające dane, o których mowa w § 7 ust. 3 pkt 3.

§ 9. 1. W celu udokumentowania zapisów w uproszczonej ewidencji dotyczących niektórych kosztów (wydatków) mogą być sporządzane dokumenty

zaopatrzone w datę i podpisy osób, które bezpośrednio dokonały wydatków (dowody wewnętrzne), określające:

- 1) nazwę towaru oraz ilość, cenę jednostkową i wartość – w przypadku zakupu;
- 2) przedmiot operacji i wysokość kosztu (wydatku) – w pozostałych przypadkach.

2. Dowody, o których mowa w ust. 1, mogą dotyczyć wyłącznie:

- 1) zakupu w jednostkach handlu detalicznego materiałów pomocniczych;
- 2) kosztów diet i innych należności za czas podróży służbowej pracowników oraz wartości diet z tytułu podróży służbowych;
- 3) opłat sądowych i notarialnych;
- 4) wydatków związanych z parkowaniem samochodu, jeżeli są udokumentowane biletami z parkometru, kuponem lub biletem jednorazowym.

3. Dowody wewnętrzne dotyczące rozliczenia kosztów podróży służbowych pracowników powinny zawierać co najmniej następujące dane:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) cel podróży i nazwę miejscowości docelowej;
- 3) liczbę godzin i dni przebywania w podróży służbowej (data i godzina wyjazdu oraz powrotu);
- 4) stawkę i wartość przysługujących diet.

4. Zakupy w jednostkach handlu detalicznego materiałów, żywności oraz napojów bezalkoholowych mogą być dokumentowane paragonami zaopatrzonymi w datę i stempel (oznaczenie) jednostki wydającej paragon – określającymi ilość, cenę jednostkową oraz wartość, za jaką dokonano zakupu. Na odwrocie paragonu należy uzupełnić jego treść, wpisując swoją nazwę, adres oraz rodzaj (nazwę) zakupionego towaru.

5. Wydatki poniesione za granicą na zakup paliwa i olejów mogą być dokumentowane paragonami lub dowodami kasowymi. Przepis ust. 4 zdanie 2 stosuje się odpowiednio.

Paragrafy 10–13 dotyczą obrotu towarami handlowymi (materiałami). Warto jednak podkreślić, że obrót towarowy (materiałowy) nie może nastąpić w ramach działalności gospodarczej, ponieważ prowadzenie działalności gospodarczej wyklucza możliwość prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów.

W związku z powyższym sprzedaż tych składników może nastąpić wyłącznie w ramach odpłatnej działalności pożytku publicznego.

§ 10. Nie wymaga ujęcia w uproszczonej ewidencji materiał powierzony przez zleceniodawcę. W przypadku braku dokumentu określającego zleceniodawcę, uważa się, że materiał został zakupiony bez udokumentowania.

§ 11. 1. Otrzymanie towarów handlowych musi być potwierdzone na dowodzie zakupu datą i podpisem osoby, która je przyjęła.

2. Jeżeli towar handlowy, którego zakup dokumentowany jest dowodami księgowymi, o których mowa w § 7 ust. 3 pkt 1, wystawionymi przez dostawców, został dostarczony lub dokonano nim obrotu przed dostarczeniem, należy

sporządzić szczegółowy opis otrzymanego materiału (lub towaru handlowego), podając imię, nazwisko (firmę) i adres dostawcy, ilość i rodzaj oraz cenę jednostkową i wartość materiału (lub towaru handlowego) i dokonać zapisu w uproszczonej ewidencji na podstawie opisu. Opis powinien być potwierdzony w sposób określony w ust. 1 oraz przechowywany jako dowód zakupu i połączony z nadesłany następnie dowodem księgowym, o którym mowa w § 7 ust. 3 pkt 1. Ewentualna różnica w stosunku do wartości podanej w dowodzie księgowym, o którym mowa w § 7 ust. 3 pkt 1, powinna być wpisana do uproszczonej ewidencji w dniu otrzymania tego dowodu księgowego.

3. W przypadku otrzymania towaru handlowego oraz dowodu księgowego, o którym mowa w § 7 ust. 3 pkt 1, na ten towar w tym samym miesiącu:

- 1) opis, o którym mowa w ust. 2, dołącza się do otrzymanego dowodu księgowego;
- 2) zapisów w uproszczonej ewidencji dokonuje się na podstawie tego dowodu.

4. Przepisu, o którym mowa w ust. 2, nie stosuje się, jeżeli zakup udokumentowany jest specyfikacją dostawcy, pod warunkiem że specyfikacja spełnia wymogi określone dla opisu.

§ 12. 1. Zakup towarów handlowych musi być wpisany do uproszczonej ewidencji, niezwłocznie po ich otrzymaniu, najpóźniej przed przekazaniem do magazynu lub sprzedaży.

2. Zapisów dotyczących pozostałych wydatków dokonuje się, z zastrzeżeniem § 15 i 16, jeden raz dziennie, po zakończeniu dnia, nie później niż przed rozpoczęciem działalności w dniu następnym.

§ 13. Karty przychodów pracowników wypełnia się najpóźniej w terminie przewidzianym dla przekazania zaliczki na podatek dochodowy od tych przychodów na rachunek urzędu skarbowego, przy pomocy którego właściwy dla podatnika naczelnik urzędu skarbowego wykonuje swoje zadania.

§ 14. 1. Zapisy w uproszczonej ewidencji dotyczące przychodów ze sprzedaży są dokonywane na podstawie wystawionych dowodów księgowych, o których mowa § 7 ust. 3 pkt 1, a w przypadku sprzedaży nieudokumentowanej tymi dowodami – na podstawie wystawionego na koniec dnia dowodu wewnętrznego, w którym w jednej kwocie wykazana jest wartość tych przychodów za dany dzień, jeżeli nie jest prowadzona ewidencja przy zastosowaniu kas rejestrujących.

2. Zapisów, o których mowa w ust. 1, dokonuje się jeden raz dziennie po zakończeniu dnia, nie później niż przed rozpoczęciem działalności w dniu następnym, z zastrzeżeniem § 15 i 16.

3. Jeżeli w danym dniu organizacja pozarządowa wystawia wiele dokumentów, o których mowa w § 7 ust. 3 pkt 1, można dokonywać zapisów w uproszczonej ewidencji jedną sumą wynikającą z dziennego zestawienia tych dowodów, zwanego dalej „zestawieniem sprzedaży”.

4. Zestawienie sprzedaży powinno zawierać co najmniej następujące dane:

- 1) datę;
- 2) numer zestawienia;

- 3) numery dowodów księgowych, o których mowa w § 7 ust. 3 pkt 1, objętych zestawieniem;
- 4) sumę zbiorczą tych dowodów;
- 5) informacje zapewniające ustalenie podatnika lub osoby, która sporządziła zestawienie.

§ 15. 1. W przypadku podatników, którzy ewidencjonują obrót przy zastosowaniu kas rejestrujących, zapisów w uproszczonej ewidencji dokonuje się na podstawie danych wynikających z raportów dobowych, skorygowanych o kwoty mające wpływ na wysokość przychodu.

2. Nie wpisuje się do uproszczonej ewidencji kwot wynikających z faktur dokumentujących dokonanie sprzedaży uprzednio zarejestrowanej przy zastosowaniu kas rejestrujących. W takim przypadku do egzemplarza faktury dołącza się paragon dokumentujący sprzedaż, jeżeli zgodnie z odrębnymi przepisami paragon został uznany za fakturę.

3. W przypadku gdy faktura przesyłana w formie elektronicznej dotyczy sprzedaży zarejestrowanej przy zastosowaniu kasy rejestrującej, do dokumentacji dołącza się paragon dotyczący tej sprzedaży wraz z danymi identyfikującymi tę fakturę.

§ 16. Wpisów dotyczących środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych dokonuje się w wykazie najpóźniej w miesiącu przyjęcia ich do używania. Późniejszy termin wprowadzenia do wykazu uznaje się za ujawnienie środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej, o którym mowa w art. 16h ust. 1 pkt 4 ustawy o podatku dochodowym.

Art. 3. [Definicje]

1. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) jednostce – rozumie się przez to podmioty i osoby określone w art. 2 ust. 1;
- 2) banku – rozumie się przez to jednostkę działającą na podstawie przepisów Prawa bankowego;
- 3) zakładzie ubezpieczeń – rozumie się przez to jednostkę prowadzącą działalność ubezpieczeniową na podstawie przepisów o działalności ubezpieczeniowej;
- 3a) przepisach o obrocie papierami wartościowymi – rozumie się przez to przepisy ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych;
- 3b) zakładzie reasekuracji – rozumie się przez to jednostkę prowadzącą działalność reasekuracyjną na podstawie przepisów o działalności reasekuracyjnej;
- 4) udziałach lub udziałowcach – rozumie się przez to również odpowiednio akcje lub akcjonariuszy;
- 5) krajowych środkach płatniczych, walutach obcych i dewizach – rozumie się przez to krajowe środki płatnicze, waluty obce i dewizy, o których mowa w przepisach Prawa dewizowego;

- 5a) członku organu jednostki – rozumie się przez to osobę fizyczną, pełniącą funkcję członka zarządu lub innego organu zarządzającego, członka rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego, jak również innego organu administrującego jednostki, powołaną do pełnienia tej funkcji zgodnie z postanowieniami umowy spółki, statutu lub innymi obowiązującymi jednostkę przepisami prawa;
- 6) kierownikowi jednostki – rozumie się przez to członka zarządu lub innego organu zarządzającego, a jeżeli organ jest wieloosobowy – członków tego organu, z wyłączeniem pełnomocników ustanowionych przez jednostkę. W przypadku spółki jawnej i spółki cywilnej za kierownika jednostki uważa się wspólników prowadzących sprawę spółki, w przypadku spółki partnerskiej – wspólników prowadzących sprawę spółki albo zarząd, a w odniesieniu do spółki komandytowej i spółki komandytowo-akcyjnej – komplementariuszy prowadzących sprawę spółki. W przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą za kierownika jednostki uważa się tę osobę; do osób wykonujących wolne zawody przepis ten stosuje się odpowiednio. Za kierownika jednostki uważa się również likwidatora, a także syndyka lub zarządcę ustanowionego w postępowaniu restrukturyzacyjnym;

Dotychczasowe brzmienie tego przepisu:

- 6) kierownikowi jednostki – rozumie się przez to członka zarządu lub innego organu zarządzającego, a jeżeli organ jest wieloosobowy – członków tego organu, z wyłączeniem pełnomocników ustanowionych przez jednostkę. W przypadku spółki jawnej i spółki cywilnej za kierownika jednostki uważa się – wspólników prowadzących sprawę spółki, w przypadku spółki partnerskiej – wspólników prowadzących sprawę spółki albo zarząd, a w odniesieniu do spółki komandytowej i spółki komandytowo-akcyjnej – komplementariuszy prowadzących sprawę spółki. W przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą za kierownika jednostki uważa się tę osobę; przepis ten stosuje się odpowiednio do osób wykonujących wolne zawody. Za kierownika jednostki uważa się również likwidatora, a także syndyka lub zarządcę ustanowionego w postępowaniu upadłościowym;

Komentarz

Zmiana definicji „kierownika jednostki” wynika z wprowadzenia do polskich przepisów ustawy z 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U. z 2015 r. poz. 918). Za kierownika jednostki uznaje się zarządcę ustanowionego w postępowaniu restrukturyzacyjnym.

- 7) organie zatwierdzającym – rozumie się przez to organ, który zgodnie z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa, statutem, umową lub na mocy prawa własności jest uprawniony do zatwierdzania sprawozdania

- finansowego jednostki. W przypadku spółki osobowej, z wyjątkiem spółki komandytowo-akcyjnej, oraz spółki cywilnej przez organ zatwierdzający rozumie się jej wspólników;
- 8) okresie sprawozdawczym – rozumie się przez to okres, za który sporządza się sprawozdanie finansowe w trybie przewidzianym ustawą lub inne sprawozdania sporządzone na podstawie ksiąg rachunkowych;
 - 9) roku obrotowym – rozumie się przez to rok kalendarzowy lub inny okres trwający 12 kolejnych pełnych miesięcy kalendarzowych, stosowany również do celów podatkowych. Rok obrotowy lub jego zmiany określa statut lub umowa, na podstawie której utworzono jednostkę. Jeżeli jednostka rozpoczęła działalność w drugiej połowie przyjętego roku obrotowego, to można księgi rachunkowe i sprawozdanie finansowe za ten okres połączyć z księgami rachunkowymi i sprawozdaniem finansowym za rok następny. W przypadku zmiany roku obrotowego pierwszy po zmianie rok obrotowy powinien być dłuższy niż 12 kolejnych miesięcy;
 - 10) dniu bilansowym – rozumie się przez to dzień, na który jednostka sporządza sprawozdanie finansowe;
 - 11) przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości – rozumie się przez to wybrane i stosowane przez jednostkę rozwiązania dopuszczone ustawą, w tym także określone w MSR, zapewniające wymaganą jakość sprawozdań finansowych;
 - 12) aktywach – rozumie się przez to kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych;
 - 13) aktywach trwałych – rozumie się przez to aktywa jednostki, które nie są zaliczane do aktywów obrotowych, o których mowa w pkt 18;
 - 14) wartościach niematerialnych i prawnych – rozumie się przez to, z zastrzeżeniem pkt 17, nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, a w szczególności:
 - a) autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje,
 - b) prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych,
 - c) know-how.

W przypadku wartości niematerialnych i prawnych oddanych do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub leasingu, wartości niematerialne i prawne zalicza się do aktywów trwałych jednej ze stron umowy, zgodnie z warunkami określonymi w ust. 4. Do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się również nabytą wartość firmy oraz koszty zakończonych prac rozwojowych;
 - 15) środkach trwałych – rozumie się przez to, z zastrzeżeniem pkt 17, rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Zalicza się do nich w szczególności:

- a) nieruchomości – w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, budowle i budynki, a także będące odrębną własnością lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego,
 - b) maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy,
 - c) ulepszenia w obcych środkach trwałych,
 - d) inwentarz żywy.
- Środki trwałe oddane do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub leasingu zalicza się do aktywów trwałych jednej ze stron umowy, zgodnie z warunkami określonymi w ust. 4;
- 16) środkach trwałych w budowie – rozumie się przez to zaliczane do aktywów trwałych środki trwałe w okresie ich budowy, montażu lub ulepszenia już istniejącego środka trwałego;
 - 17) inwestycjach – rozumie się przez to aktywa posiadane przez jednostkę w celu osiągnięcia z nich korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu wartości tych aktywów, uzyskania przychodów w formie odsetek, dywidend (udziałów w zyskach) lub innych pożytków, w tym również z transakcji handlowej, a w szczególności aktywa finansowe oraz te nieruchomości i wartości niematerialne i prawne, które nie są użytkowane przez jednostkę, lecz są posiadane przez nią w celu osiągnięcia tych korzyści. W przypadku zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji przez inwestycje rozumie się lokaty;
 - 18) aktywach obrotowych – rozumie się przez to tę część aktywów jednostki, które w przypadku:
 - a) aktywów rzeczowych, o których mowa w pkt 19 – są przeznaczone do zbycia lub zużycia w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego lub w ciągu normalnego cyklu operacyjnego właściwego dla danej działalności, jeżeli trwa on dłużej niż 12 miesięcy,
 - b) aktywów finansowych, o których mowa w pkt 24 – są płatne i wymagalne lub przeznaczone do zbycia w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego lub od daty ich założenia, wystawienia lub nabycia, albo stanowią aktywa pieniężne,
 - c) należności krótkoterminowych – obejmują ogół należności z tytułu dostaw i usług oraz całość lub część należności z innych tytułów niezaliczonych do aktywów finansowych, a które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego,
 - d) rozliczeń międzyokresowych – trwają nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia bilansowego;
 - 19) rzeczowych aktywach obrotowych – rozumie się przez to materiały nabyte w celu zużycia na własne potrzeby, wytworzone lub przetworzone przez jednostkę produkty gotowe (wyroby i usługi) zdadne do sprzedaży lub w toku produkcji, półprodukty oraz towary nabyte w celu odprzedaży w stanie nieprzetworzonym;
 - 20) zobowiązaniach – rozumie się przez to wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów jednostki;

- 21) rezerwach – rozumie się przez to zobowiązania, których termin wymagalności lub kwota nie są pewne;
- 21a) rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych – rozumie się przez to rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów rachunkowości tworzone przez zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji;

Dotychczasowe brzmienie tego przepisu:

brak

Komentarz

Zmiana ta wynika z nowej ustawy z 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracji (Dz.U. z 2015 r. poz. 1844).

Zgodnie z wymogami tej ustawy, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji są obowiązane tworzyć rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, które są przeznaczone na pokrycie zobowiązań z tytułu zawartych umów ubezpieczenia i umów reasekuracji (art. 149 ust. 1 pkt 2 i art. 151 ust. 1). W dotychczasowym stanie prawnym zasady tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przez zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji dla celów rachunkowości i dla celów wypłacalności były jednolite.

Przepisy art. 76–85 Dyrektywy Wypłacalność II regulują zasady tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności. Dyrektywa ta nie określa natomiast zasad tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości. Dyrektywa Wypłacalność II nie uchyla Dyrektywy Rady z dnia 19 grudnia 1991 r. w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń, regulującej między innymi zasady tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości przez zakłady ubezpieczeń. W związku z powyższym, nowe zasady wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności powinny się różnić od zasad wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości^[5].

W nowej ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracji zasady tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości zostały określone w rozdziale 10.

Art. 277. 1. Zakład ubezpieczeń tworzy rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów rachunkowości, przeznaczone na pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań, jakie mogą wyniknąć z zawartych umów ubezpieczenia, umów gwarancji ubezpieczeniowych lub umów reasekuracji.

2. Zakład reasekuracji tworzy rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów rachunkowości, przeznaczone na pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań, jakie mogą wyniknąć z zawartych umów reasekuracji.

3. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów rachunkowości obejmują:
1) rezerwę składek;

[5] Uzasadnienie do projektu ustawy z 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracji.

- 2) rezerwę na ryzyka niewygaście;
- 3) rezerwę na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, w tym rezerwę na skapitalizowaną wartość rent;
- 4) rezerwę na wyrównanie szkodowości;
- 5) rezerwę ubezpieczeń na życie;
- 6) rezerwę ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający;
- 7) rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych;
- 8) rezerwy na zwrot składek dla członków;
- 9) inne rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe określone w statucie.

4. Rezerwy, o których mowa w ust. 3 pkt 5–7, oraz rezerwę na skapitalizowaną wartość rent, zwiększa się w całości lub określonej części o przychody z tytułu lokat tych rezerw, z uwzględnieniem warunków umowy ubezpieczenia i odpowiednich formuł matematycznych wykorzystywanych przy obliczaniu rezerw.

5. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów rachunkowości, które są ustalane metodami matematyki ubezpieczeniowej, są potwierdzone opinią aktuarusza nadzorującego funkcję aktuarialną o ich prawidłowości.

6. Zakład ubezpieczeń, w zakresie koasekuracji, tworzy rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów rachunkowości zgodnie z zasadami przewidzianymi w ustawie, co najmniej w wysokości proporcjonalnej do udziału zakładu w koasekurowanym ryzyku.

- 22) zobowiązaniach krótkoterminowych – rozumie się przez to ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego;
- 23) instrumentach finansowych – rozumie się przez to kontrakt, który powoduje powstanie aktywów finansowych u jednej ze stron i zobowiązania finansowego albo instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron pod warunkiem, że z kontraktu zawartego między dwiema lub więcej stronami jednoznacznie wynikają skutki gospodarcze, bez względu na to, czy wykonanie praw lub zobowiązań wynikających z kontraktu ma charakter bezwarunkowy albo warunkowy. Do instrumentów finansowych nie zalicza się w szczególności:
 - a) rezerw i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego,
 - b) umów o gwarancje finansowe, które ustalają wykonanie obowiązków z tytułu udzielonej gwarancji, w formie zapłacenia kwot odpowiadających stratom poniesionym przez beneficjenta na skutek niespłacenia wierzytelności przez dłużnika w wymaganym terminie,
 - c) umów o przeniesienie praw z papierów wartościowych w okresie pomiędzy terminem zawarcia i rozliczenia transakcji, gdy wykonanie tych umów wymaga wydania papierów wartościowych w określonym terminie, również wtedy, gdy przeniesienie tych praw następuje w formie zapisu na rachunku papierów wartościowych, prowadzonym przez podmiot upoważniony na podstawie odrębnych przepisów,
 - d) aktywów i zobowiązań z tytułu programów, z których wynikają udziały pracowników oraz innych osób związanych z jednostką w jej kapitałach